

Коваленко Марина

студентка

Царук Наталія

к.е.н., доцент

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

**ОБСЛУГОВУЮЧІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ КООПЕРАТИВИ
ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

Світовий досвід показує, що сфера діяльності сільськогосподарської кооперації дуже широка. Переробні кооперативи Швеції, Норвегії, Данії, Фінляндії реалізують від 90 до 100% молока і молокопродуктів, 70-80% - м'яса і м'ясних продуктів. Швецькі збутові кооперативи реалізують 80% виробленого в країні зерна і 75% – яєць. Постачальницькі кооперативні структури забезпечують своїх фермерів на 60% матеріально-технічними засобами, зокрема кормами, добривами, паливом тощо [1, с.7].

Шляхом створення сільськогосподарських кооперативів можна допомогти особистим селянським і фермерським господарствам України адаптуватися до вимог СОТ, вистояти у конкурентній боротьбі. Тому ця перспективна форма організації співробітництва сільськогосподарських товаровиробників є пріоритетною на сучасному етапі розвитку аграрного сектора економіки країни і потребує вирішення ряду питань.

Виконуючи вимоги СОТ, з 1 січня 2015 року в Україні буде заборонена реалізація необробленого молока і сиру домашнього виробництва. Крім того буде введена і заборона на забій копитних тварин, домашньої птиці і кролів в обсязі, що перевищує п'ять голів в день, не на бійнях, які мають експлуатаційний дозвіл і зареєстровані ветеринарною службою. Так у Європі діють лише сертифіковані бійні, а молоко для споживачів виготовляють тільки молочні ферми. В Україні ситуація інша. Зараз в достатній кількості пунктів закупівлі молока і забійно-санітарних пунктів поки що немає, але через п'ять років ситуація повинна докорінно змінитися. Ті товаровиробники сільськогосподарської продукції, хто не зможе забезпечити належну якість, зберігання, переробку та реалізацію продукції, вимушені будуть або продавати продукцію за порівняно низькими цінами на переробку, або вирізувати поголів'я, що призведе до дефіциту продукції в країні і заміщення її імпортом. Для того, щоб не відбулося згорання офіційної торгівлі м'ясо-молочними продуктами, переорієнтації торгівлі на подвірний режим, необхідно підвищити конкурентоспроможність приватних сільгоспвиробників.

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, як форма організації обслуговування виробництва, дозволяють продуктивно вирішувати ряд проблем її членів, а саме: зберігати та переробляти їх продукцію; здійснювати реалізацію продукції на вигідних умовах та за прийнятними цінами; забезпечувати матеріально-технічними засобами за доступними цінами та можливістю купівлі в кредит; ефективно використовувати сучасну техніку та отримувати послуги за собівартістю; здійснювати ремонт сільськогосподарської техніки та її технічне обслуговування; виробництво окремих видів сільськогосподарської продукції (вирощування насіння деяких сільськогосподарських культур, молодняку птиці, свиней, племінної худоби); забезпечувати виконання окремих видів сільськогосподарських робіт (оранка, збирання врожаю, боротьба з шкідниками і хворобами сільськогосподарських культур, штучне осіменіння худоби, ветеринарне обслуговування); транспортне обслуговування; здійснювати газифікацію, телефонізацію і електронізацію сільського господарства; виконання будівельних робіт, виробництво окремих видів добрив, техніки й устаткування для потреб селян; консультаційне обслуговування (бухгалтерське, фінансове, аудиторське, агрономічне, зоотехнічне, економічне та ін.) [5-7].

Залежно від виду діяльності сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи поділяють на переробні, заготівельно-збутові, постачальницькі, сервісні, багатофункціональні та інші [5; 6]. Перелік послуг, які можуть надавати обслуговуючі кооперативи, наведено у таблиці 1.

Зараз успішно розвиваються молочарські, зернові кооперативи, кооперативи зі спільного використання техніки, матеріально-технічного постачання, багатофункціональні кооперативи та ін.

Усунення зазначених перешкод на шляху становлення та розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів можливе за умови повної інформованості селян, організації широкої інформаційно-роз'яснювальної роботи серед членів особистих селянських, фермерських та фізичних осіб-сільськогосподарських товаровиробників про конкурентні переваги провадження їх діяльності у складі таких кооперативів.

Таблиця 1

Види обслуговуючих кооперативів

Види обслуговуючих кооперативів	Мета діяльності
Переробні кооперативи	Переробка сільськогосподарської сировини (виробництво хлібобулочних, макаронних виробів, овочевих, плодово-ягідних, м'ясних, молочних, рибних продуктів, виробів і напівфабрикатів з льону, конопель, лісо- і пиломатеріалів тощо)
Заготівельно-збутові кооперативи	Заготівля, сортування, зберігання, передпродажна обробка, продаж продукції, рекламування, надання маркетингових послуг тощо
Постачальницькі кооперативи	Закупівля та постачання засобів виробництва, матеріально-технічних ресурсів, забезпечення мінеральними добривами, засобами захисту рослин та тварин, насінням, посадковим матеріалом, машинами, знаряддями, обладнанням, паливом, кормами, запасними частинами та іншими ресурсами, необхідними для виробництва сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки
Сервісні кооперативи	Здійснення технологічних, транспортних, меліоративних, ремонтних, будівельних, еколого-відновних робіт, зрошення земель, ветеринарного обслуговування тварин і племінної роботи, телефонізації, газифікації, електрифікації в сільській місцевості, надання медичних, побутових, санаторно-курортних, науково-консультаційних послуг, з ведення бухгалтерського обліку, аудиту та інше
Багатофункціональні кооперативи	Поєднання кількох видів діяльності

Список використаних джерел

1. Волик А. М. Розвиток сільськогосподарської кооперації в країнах Західної Європи (результати та можливості застосування в агропромисловому виробництві України): автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.07.02 «Економіка сільського господарства і АПК» / А. М. Волик. - Київ, 2000. -21 с.

2. Програма становлення і розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів як неприбуткових організацій. Затверджена наказом Міністерства аграрної політики України від 31 серпня 2000 р. № 168 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [Біп:://\^\.иа2акоп.сош/с1осишеп1:/8раіі40/іпх40250.1і1.ш](http://www.gov.ukr.net/agro/ukr/ua2aкоп.сош/с1осишеп1:/8раіі40/іпх40250.1і1.ш).

3. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 2 листопада 2000 року № 2090-III, від 10 січня 2002 року № 2921-III, від 7 лютого 2002 року № 3047-III, від 15 травня 2003 року № 762-IV, від 11 грудня 2003 року № 13 77-IV, від 29 червня 2004 року № 1929-IV [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [Бйр://гакоп.гаcla.шоу.иа/с§і-Біп/1а\У8/таіп.с§і?пге§=469%2P97-%E2%PO&шүіс1=4/ЦМЙ>Е02пЬ№Е3.2iАТеВЮШ40o880ш8Ь8Ie6](http://гакоп.гаcla.шоу.иа/с§і-Біп/1а\У8/таіп.с§і?пге§=469%2P97-%E2%PO&шүіс1=4/ЦМЙ>Е02пЬ№Е3.2iАТеВЮШ40o880ш8Ь8Ie6).

4. Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив: навч. посіб. [Електронний ресурс] / М. П. Гриценко, Р. Я. Корінець, М. И. Малік та ін. - Режим доступу: [Бйр://Лу\у\у.тіпа§го.шоу.иа/ра§е/?8020](http://Лу\у\у.тіпа§го.шоу.иа/ра§е/?8020).